

Masaker katolíckej armády vo Vendée

Jacek Kowalski

3. júna 2020 **✝ História**

Bretónsko a Vendée v dobe revolučnej nákazy

Historia magistra vitae. Zavretý doma počas pandémie som sa začítal do poetickej knihy šuanov a Vendeénčanov. Prespevoval som si ich piesne a vžíval sa do kontroverzie okolo mýtu. A aplikujem ich na súčasnosť. Veď predsa pred našimi očami sa zatvárajú chrámy. Obávame sa zasahovania štátu do života veriacich. Počúvame polemiku, ktorá sa dotýka podstaty viery. Počúvame komentáre o našich „poverách“.

I. prichádzaj, zbožný a vyvolený ľud, budem ti spievať nový chválospev

[lamentácia kňaza Brienda]

Osemdesiat rokov pred revolúciou dostalo západné Francúzsko dar: svätého Ludovíta Mariu Grignona de Montfort, jeho ľudové misie a dve nové rehoľné spoločenstvá. Vysmievali sa im mestá i bohatý klérus, počúvali ich chudobné dediny, ktoré žiaci svätého Ludovíta Máriu duchovne pripravovali – ako píše jeden historik – na odmietnutie *Deklarácie ľudských a občianskych práv* i *Občianskej ústavy duchovenstva*.

Naozaj pripravovali? Áno, ale... Pretože na začiatku revolúciu podporoval ľud aj kňazi. V roku 1789 kňazi na západe krajiny pripravovali na vydanie slávne Zošity sťažností, zatiaľ čo ich ovečky drancovali okolité paláce. Keď sa organizovala revolučná správa, nejedna významná funkcia pripadla dedinskému farárovi. Potom revolučná vláda znárodnila cirkevné majetky, na ktoré sa okamžite vrhli aristokrati i mešťania, aby ich „za babku“ získali. Dedinčanov trápilo najmä to, že nemali finančné prostriedky, aby sa zúčastnili na tomto drancovaní.

II. znesieš, oráč, útlak, ktorý ti spôsobujú revolucionári?

Už od deviateho roku si šikanovaný a keď si sám nepomôžeš, zničia ťa.

[spev Bretónčanov]

To by bolo prvé dejstvo. Druhé dejstvo vyzeralo inak, pretože hospodárska kríza, ktorú spôsobila revolúcia, ich neminula. Ceny a dane rástli a nový poriadok začal ubližovať aj prostému ľudu. Dedinčania si začali uvedomovať, že čosi nie je v poriadku. Nechceli to. Revolúcia sa rozhodla rozdeliť krajinu na departmenty a zaviedla množstvo ďalších nepríjemných zmien. Okrem iného aj delenie diecéz podľa svojich predstáv, samozrejme bez konzultácie s pápežom. Potom prišla Občianska ústava duchovenstva, na základe ktorej sa z kňazov stali štátni úradníci a z francúzskej Cirkvi – cirkev schizmatická.

Biskupi protestujú. Bohužiaľ, väčšina kňazov ich nepočúva a skladá požadovanú prísahu na ústavu! Iba na západe je drvivá väčšina kňazov neústupná... a prichádza o farnosti, do ktorých občianske gardy nasilu pretláčajú kňazov, ktorí zložili požadovanú prísahu.

A kostoly sa vyprázdňujú. Niet kňazov, nie sú kostoly. Obyvatelia Vendée a Bretónska nechodia do sprofanovaných chrámov, neprijímajú sviatosti od schizmatikov. Kríže na vidieku sú zahalené čiernym súknom na znak smútku za legitímnymi pastiermi. Kňazov niet, ale tí, ktorí sú, slúžia: dedina ich skrýva a oni vysluhujú sviatosti v domoch, stodolách, na lesných pasienkoch. A v lesoch sa vtedy neraz zjavuje Božia Matka. Početné farské púte smerujú do nádherných lesných húštin v procesiách s krížom na čele a so sviečkami v rukách. Mestá, mestečká i progresívni kňazi sa z tejto „povey“ vysmieávajú. Dočasu.

Zdroj: commons.wikimedia.org

III. *štrnásti boli odvedení, štrnásti z Langonetu a štyria z dediny Brezel a siedmi z Faouetu – zbohom zástavy a tento kostolný kríž bude teraz musieť byť navždy v armáde* [balada o odvedení do armády]

Rozšírené voľnomyšlienkarstvo pred týmito udalosťami nikoho neprekvapovalo – vo Francúzsku skaza Cirkvi začala od hlavy. Teraz sa dostávajú dôsledky. Kráľovstvo sa stáva republikou, republika sa spája s európskymi despotmi a kráľ obviňovaný zo zrady kladie hlavu pod gilotínu. Zbožný ľud západného Francúzska aj toto akosi strpel. Keď však vojna, ktorú viedla republika, vyžadovala tristotisíc regrútov z vidieka, v marci roku 1793 v Bretónsku a vo Vendée začínajú horieť obecné úrady a funkcionári revolúcie utekajú do miest.

Stromy slobody vysadené buržoáziou padajú pod sekerami tých, ktorí požadovali slobodu. Až po necelých štyroch rokoch im to došlo a začali vykrikovať na námestiach a vypisovať po múroch:

„Ako to?! Máme ísť a bojovať za takúto vládu? Na povel tých, ktorí dali na predaj všetko vlastníctvo Cirkvi, ktorí uväznili našich pastierov a chcú nám vnútiť nechcených kňazov? Nikdy!“

Nejeden z povstalcov by už bol najradšej zabudol, že nedávno sám zbohatol na cirkevnom majetku a skandoval heslá na počesť revolúcie.

IV. *hej, na svätého Petra padali gule priamo – hej! – keď uprostred trhu slobody rástol strom do boja, moje deti, do boja, heja hej! – očistiť mesto od republikánskych bastardov* [pochod šuanov]

Na severe Loiry v Bretónsku však mestá železnou päťou udierajú na vzbúrené dediny. Tieto na oplátku vedú partizánsku vojnu so šuanmi v hlavnej úlohe. Roľníci vo Vendée preberajú vedenie. Velenia nad skupinami sa ujímajú najodvážnejší alebo najzbožnejší spomedzi nich. Medzi nimi sú aj aristokrati, ktorých zavolali poddaní, neraz tí istí, ktorí im ešte nedávno zlorečili. Za všeobecného súhlasu vzniká mocná katolícka a kráľovská armáda. Jej vojaci nemajú uniformy – nahrádza ich emblém Božského Srdca prišitý na roľnícke blúzy.

Keď boli zabrané kostoly, aby ich odovzdali kňazom so štátnym súhlasom, veriacim na liturgické stretnutie s Pánom zostali iba lesy...

V. podľa Božieho zákona treba vytrvať vo viere, život dať za vieru, daj Bože, aby sme dosiahli Raj [šuanský vivat]

Katolícka a kráľovská armáda požaduje legitímnu vieru a legitímnu monarchiu. Požiar povstania sa rýchlo šíri napriek tomu, že ide o nerovný boj a velitelia dobrovoľníkov často v mnohom nie sú zajedno. Revolučné vojská ustupujú a západné Francúzsko víťazí. Na jeseň sa karta obracia. Porážka v Cholette, po ktorej nasledovalo množstvo ďalších, berú nádej na víťazstvo.

VI. ako zločinca ma odviedli, rozsudok oznámili, popravisco postavili, davy sa schádzajú, aby videli, ako mi stínajú hlavu a ja pôjdem k Bohu, verný Jeho prikázaniam.

Oh, aké šťastie, aká radosť, aká veľká odmena zomierať za vieru, odvahu, moja duša, odvahu, Pán Ježiš ťa teraz pozýva do Neba. [lamentácia kňaza Brienda]

Vojna so sebou prináša prenasledovanie. V mestách dav lynčuje zatknutých kňazov. Dedinčania dobývajúci mestá sa mstia za roky ponižovania a prenasledovania. Bojovníci Božského Srdca môžu byť krutí, ale nie je tu symetria. Ich velitelia krotia pomstyctivosť, preukazujú milosrdenstvo a dávajú slobodu zajatým republikánom.

Žiaci svätého Ľudovíta Máriu sa starajú o ranených a orodujú za väzňov oboch strán, niekedy za cenu vlastného života. Slávny príklad vendeéjskeho generála Bonchamps nebol ojedinelý. Na druhej strane muž zatknutý republikánmi s bielou kráľovskou kokardou, ružencom alebo Božským Srdcom na blúze prišiel o hlavu do dvadsaťštyri hodín.

Zdroj: commons.wikimedia.org

VII. - zneuctia vaše telá

česť a slávu vám vytrhnú

našou jedinou cťou a slávou

je Vykupiteľ Pán Ježiš Kristus

[oni už idú]

Po porážke katolíckej a kráľovskej armády bola Vendeé spacificovaná vládny vojskom. Parížsky teror sa prelieva do provincií. Zveličovanie krutosti Vendeéjčanov je zámienkou pre zavedenie kolektívnej zodpovednosti. Názov departmentu Vendeé – je zmenený na department Pomsty (Vengee; nepreložiteľná slovná hračka). Dodnes trvá spor o tom, či ide o genocídu nariadenú revolučnou vládou, alebo „iba“ o zločin

proti ľudskosti (!). Od decembra 1793 pekelné kolóny generála Turreau pálili a vraždili všetkých obyvateľov infikovaného departmentu bez ohľadu na pohlavie, vek alebo názory. Všetci museli zomrieť. Za týmto účelom bola v Nantes vynájdená technika hromadných popráv potápaním člnov plných odsúdených (slávne *noyades de Nantes*). Týmto spôsobom zahynulo niekoľko stotisíc občanov.

Masakry nenechávajú inú možnosť. Vendée znovu povstáva. Celý čas bojujú aj bretónski šuani. Teraz sú však porazení a ich vodcovia Czharette, Cathelinau, Jean Chouan, La Rochejaquelein, de Lescure, d'Elbee, Cadaudal buď zomierajú na bojisku pred popravňou čatou, alebo pod gilotínu.

VIII. *prišiel aj sám Napoleon*

- *čo chceš, ty Kadudalu?*

- *aby si žil, mier podpíšem hoci aj dnes*

[šuanský vivat]

Vojnu utíši Napoleon, náboženský cynik, ktorý sa k viere staval pragmaticky a záležalo mu na štáte. Chcel ozdraviť situáciu – prinavrátil obyvateľom západu slobodu kultu a podpísal konkordát so Svätou stolicou. Neústupčiví kňazi tak získali späť svoje farnosti, farnosti získali chrámy a obeť pekelných kolón dostávajú odškodnenie. Zachované správy o tom sú dnes neoceniteľným zdrojom pre výskum prvej oficiálnej genocídy.

IX. *a úbožiak mal plné nohavice, keď padala strela za strelou*

[šuanský vivat]

V zápase s protikresťanskou vládou sa francúzski šuani utiekali pod ochranu Božského Srdca, Božej Matky a svätého Michala archanjela (pamätaná tabuľa zo začiatku 19. storočia).

Teraz poučenie pre nás. Áno, s Vendée môžeme pociťovať duchovné príbuzenstvo. A dnes nás „oni“ delia na katolíkov moderných a katolíkov poverčivých. Svätý Ján Pavol II. je duchovným žiakom sv. Ľudovíta Máriu Grignonu de Montfort. Ale nijaké z našich povstaní sa nemôže vyrovnáť s mocou revolty vendéejského povstania. Či dnes, bez kostolov a kňazov, by sme ich podporili rovnako ako oni vtedy? Kiežby tomu tak bolo! Príklad z Vendée navyše ukazuje, že láska ľudu (vrátane Božieho) je nestála a že ľud za miskú šošovice je hotový odvrátiť sa od Boha. Svätí pastieri nestačia.

Našťastie tí, ktorí bojujú za Božiu vec, nebudú pred Bohom súdení hromadne, ale individuálne. Takže nikto z nás nebude mať výhovorku; na to máme príklad Bretónska a Vendée. To je naše memento. A preto nech žijú šuani!

[všetky piesne v preklade autora]

© **Všetky práva vyhradené. Článok bol prebraný z partnerského webu PCH24.**

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/masaker-katolickej-armady-vo-vendee/>